

شناسنامه کتاب

عشق معلم: ویژگی‌های شخصیتی و کارایی معلم در مدارس ابتدایی،
معلم عشق پاکت جاودان باد
تحقیق و پژوهش: جمیله فرهودی
شعرها: استاد حاج حسن رجبیان / دکتر مهدی محمدی نیا
ویراستار: اللهوردی آذری نجف آباد
جلد: یک آماده‌سازی متن و صفحه‌آرایی: مهندس هادی عبدالمالکی / حسین ابونی
ت: ۲۵ هزار نومان شاپک: ۱-۹-۹۳۱۷۹-۹۶۴-۹۷۸
ع کاغذ: قطع وزیری: ۷۰ گرمی خارجی
چاپ: دفتر پاسدار اسلام قم
چاپ نخست: ۱۳۹۷
شمارگان: ۳۶۰ نسخه
ناشر: سبز / تلفن: ۳۲۹۱۳۳۳۱

سرشناسه	فرهودی، جمیله، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	عشق معلم: ویژگی‌های شخصیتی و کارایی معلم در مدارس ابتدایی، معلم عشق پاکت جاودان باد / جمیله فرهودی.
مشخصات نشر	قم: سرزمین سبز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۲۴ ص.: نمودار.
شابک	۲۵۰۰۰۰۰ ریال ۱-۹-۹۳۱۷۹-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	واژه‌نامه کتاب‌نامه
عنوان دیگر	ویژگی‌های شخصیتی و کارایی معلم در مدارس ابتدایی، معلم عشق پاکت جاودان باد.
موضوع	معلمان مدرسه‌های ابتدایی -- ایران -- نمونه‌پژوهی
موضوع	Elementary school teachers-- Iran -- Case studies
موضوع	کلاس داری -- ایران -- نمونه‌پژوهی
موضوع	Classroom management -- Iran -- Case studies
موضوع	معلمان مدرسه‌های ابتدایی -- ایران -- روان‌شناسی -- نمونه‌پژوهی
موضوع	Elementary school teachers-- Iran -- psychology -- Case studies
موضوع	معلمان -- ایران -- اثربخشی -- نمونه‌پژوهی
موضوع	Teacher effectiveness -- Iran -- Case studies
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۷ ف۹۴/الف۱۷۷۶/ل۱
رده‌بندی دیویی	۳۷۲/۱۱۰۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۵۱۳۱۵۶۳

حمد و سپاس

سپاس الهی بی‌منا که طومار پیچ مرحله محو و انحطاط و سر رشته دار سلسله نشو و
تقاست مان ذات یگانه و مقتدری که پناهم بود و بدون لطف و مدد او سعی و تلاش
بی‌ثمر. حمد و سپاس فراوان ایزد منان را که هر چه داریم از اوست.

تقدیر و تشکر

این که حاصل تلاش، مجموعه‌ای بود که در به ثمر رسیدن آن از هیچ کوششی دریغ
نکرده‌اند. راز اسرار که از رحمت بی‌وقفه و خالصانه اساتیدم به خصوص اساتید
گران قدم جناب آقای دکتر محمد حسن گرای که صبورانه در تمامی مراحل انجام این
پژوهش همراه و راهنمای من بوده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم و همچنین تشکر ویژه و خالصانه از
همه اساتید دانشکده که یاور تمام ثانیه‌ای، تحصیله‌ای، دانه‌ای و غیر تشکری کنم از همه عزیزانی که
در دوران زندگی و تحصیل همراه، پشتیبان و حامی من بوده‌اند.

تقدیم به

آن که در نهاد آدمی اندیشه را قرارداد تا برای لحظه‌ای، تقدیر را بر دازد.

تقدیم به پدر و مادر دلسوزم

و

تقدیم به همسر مهربانم و فرزندان عزیزم

که همواره مشوق من برای رسیدن به آمل و آرزوهایم بوده‌اند و هستند.

نرم تر از راز دنیا نسیم کرم تر از صحبت یا قدیم
 قانع از اندیشه اندوه بیم غنچه لب را چون غالی دیم
 کوی به درگاه حستد اکرم

ای خداوند غفوری که راز و فتنه را در خویش بخوانم که عزیزی و عظیم
 از اشیای با سهام الم گشته سهم
 این بار امانت که عظیم است و قدیم
 غیر لعنت چه بُود بهره شیطان رجیم
 که ساحر چه کند باید و بیضای کلیم
 فتنه انگیز خلقی ببرد سوی حجم
 صبیحه حق را ریش شودی لثیم
 ورنه چون شاخ تخیلی اُتی از بیم عقیم
 معرفت باید و آگاه را حلاق کیم
 سوی الله بروی غش و با حب سلب
 مردمی جوی مگر راه بری سوی نهم
 ورنه در دایره وهم اسیری و اثم

[محمد مکرری: دیوان: ۳۷۰]

فهرست مطالب

۱۱	 فهرست جداول
۱۳	 فهرست اشکال و نمودارها
۱۵	 چکیده
۱۷	 فصل اول: کلیات تحقیق
۱۹	 مقدمه
۲۲	 بیان مسئله
۲۹	 (۲-۱) اهمیت و ضرورت انجام تحقیق
۳۴	 (۳-۱) اهداف تحقیق
۳۴	 (۱-۳-۱) هدف کلی
۳۵	 (۲-۳-۱) اهداف ویژه
۳۵	 (۴-۱) فرضیات تحقیق
۳۵	 (۱-۴-۱) فرضیه اصلی
۳۵	 (۲-۴-۱) فرضیات فرعی
۳۶	 (۵-۱) تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها
۸	 (۱-۵-۱) تعاریف مفهومی
۸	 (۲-۵-۱) تعاریف عملیاتی
۳۹	 فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق
۴۱	 مقدمه
۴۲	 (۱-۲) مبانی نظری ویژگی‌های شخصیتی
۴۲	 (۱-۱-۲) تعریف شخصیت

۴۳	۲-۱-۲) جنبه فردی و اجتماعی شخصیت.....
۴۳	۲-۱-۳) عوامل مؤثر بر شخصیت.....
۴۳	وراثت.....
۴۴	محیط.....
۴۵	فرهنگ و شخصیت.....
۴۵	۲-۱-۴) نظریه‌های شخصیت.....
۴۶	روانشناسی تحلیل یونگ.....
۴۶	سبب روانکاوی فروید.....
۴۸	مکتب روانکاوی.....
۵۰	میدان بین.....
۵۲	نظریه روان نامی فروید.....
۵۳	روانشناسی هیئت ان شاء اسلام.....
۵۵	نظریه شخصیت راسل.....
۵۷	ویژگی روان آزاده گرای (F).....
۵۸	ویژگی برون‌گرایی (E).....
۵۹	ویژگی گشودگی به تجربه یا انعطاف‌پذیری (O).....
۶۰	ویژگی موافق بودن یا دلبذیر بودن (A).....
۶۱	ویژگی باوجدان بودن (C).....
۶۵	نظریه آیزنک.....
۶۷	۲-۲) مبانی نظری مدیریت کلاس.....
۶۷	۲-۲-۱) تعریف کنترل کلاس.....
۷۰	۲-۲-۲) اهمیت مدیریت کلاس.....
۷۱	۲-۲-۳) اهداف کنترل کلاس.....
۷۱	۲-۲-۴) پارادایم‌ها و رویکردهای مدیریت کلاس درس.....
۷۳	۲-۲-۵) عوامل مؤثر بر مدیریت کلاس.....
۷۱	۱. باور معلم.....
۷۳	۲. کارایی معلم.....
۷۴	۳. ارتباط با فراگیران.....
۷۵	۴. توان تدریس معلم.....
۷۵	۵. علاقه‌مندی و تمایل به تدریس.....

۶	درگیر نمودن فراگیران در یادگیری	۷۶
۷	داشتن مهارت‌های مدیریت کلاس	۷۶
۸	جامع‌الاطراف بودن معلم	۷۷
۶-۲-۲	نظریات مدیریت کلاس	۷۸
۷-۲-۱	ابعاد مدیریت کلاس در نظریه ولفگانگ و گلیکمن	۸۴
۸-۱	انواع اقتدار معلم در کنترل کلاس	۸۷
۳-۲	اثربخشی معلم	۹۰
۱-۳-۱	رابطه	۹۰
۳-۲	رویکرد درس مطرح در زمینه اثربخشی	۹۳
۳-۳-۲	بخشی	۹۶
۴-۳-۲	عوامل	۹۷
۵-۳-۲	مدل‌های اثربخشی	۹۹
۶-۳-۲	مدارس اثربخش	۱۰۱
۷-۳-۲	زمینه‌های اثربخشی مدرسه	۱۰۵
۸-۳-۲	معلم اثربخش	۱۱۱
۹-۳-۲	استانداردهای حرفه‌ای معلمان اثربخش	۱۱۴
۱۰-۳-۲	موانع مدیریت اثربخش در کلاس درس	۱۱۷
۴-۲	تحقیقات انجام‌شده	۱۲۳
۱-۴-۲	تحقیقات انجام‌شده در داخل ایران	۱۲۳
۲-۴-۲	تحقیقات انجام‌شده در خارج ایران	۱۲۹
فصل سوم:	روش‌شناسی تحقیق	۱۳۵
	مقدمه	۱۳۷
۱-۳	روش پژوهش	۱۳۷
۲-۳	جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری	۱۳۹
۳-۳	ابزار پژوهش	۱۳۸
۱-۳-۳	پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی	۱۳۹
۲-۳-۳	پرسشنامه مدیریت کلاس	۱۳۹
۳-۳-۳	پرسشنامه اثربخشی معلم	۱۴۰
۴-۳	روش اجرای پژوهش	۱۴۱
۵-۳	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها	۱۴۱

۱۴۳	فصل چهارم: تحلیل داده‌ها
۱۴۵	مقدمه
۱۴۵	۴-۱ توصیف داده‌ها
۱۴۵	۴-۱-۱ متغیرهای جمعیت شناختی
۱۴۹	۴-۱-۲ توصیف کمی متغیرها
۱۵۰	۴-۱-۳ ماتریس همبستگی بین متغیرها
۱۵۷	فصل پنجم: نتایج و بحث
۱۵۹	مقدمه
۱۵۹	۵-۱ نتایج تحقیق
۱۶۱	۵-۲ بحث و نتیجه‌گیری
۱۶۳	۵-۲-۱ پیشنهادها
۱۶۳	۵-۲-۲ پیشنهادها برای تحقیقات آینده
۱۶۴	۵-۲-۳ پیشنهادهایی برای محققین آینده
۱۶۵	۵-۳ محدودیت‌های تحقیق
۱۶۷	منابع
۱۷۵	پیوست
۱۸۵	Abstract
۱۸۷	معلم عشق پاکت جلودان را
۱۸۷	عشق پاک معلم
۱۸۹	همایون نام عشق معلم
۱۹۱	مصوت ها و صامت ها و شیوه نگارش الفبا فارسی
۲۰۰	من معلم کلاس اول هستم ب یاد دادن عشق هر روز
۲۱۹	نور و کلاغ چه مورد عشق

فهرست جداول

جدول شماره ۲-۲: چهار سبک مدیریت کلاس معلم بامریند (بامریند، ۱۹۷۱: ۵).....	۷۸
جدول شماره ۲-۱: مشخصه‌های سبک‌ها مدیریت کلاس (عالی و امین یزدی، ۱۳۸۸: ۱۱۷).....	۸۴
جدول شماره ۳-۱: تعداد جامعه و نمونه بر اساس جنسیت.....	۱۳۸
جدول شماره ۴-۱: وضعیت شرکت کنندگان بر اساس جنسیت.....	۱۴۵
جدول شماره ۴-۲: وضعیت شرکت کنندگان بر حسب سطح تحصیلات.....	۱۴۶
جدول شماره ۴-۳: وضعیت شرکت کنندگان بر حسب سطح مدرسه.....	۱۴۷
جدول شماره ۴-۴: وضعیت شرکت کنندگان بر حسب سابقه خدمت.....	۱۴۸
جدول شماره ۵-۴: خلاصه شاخص‌های توصیفی نمره‌های شرکت کنندگان در متغیرهای پژوهش (N=۳۳۱).....	۱۵۰
جدول شماره ۶-۴: ماتریس همبستگی بین متغیرها.....	۱۵۱
جدول شماره ۷-۴: خلاصه تحلیل رگرسیون همزمان پیش‌بینی اثربخشی معلم (N=۳۳۱).....	۱۵۱
جدول شماره ۱۰-۴: خلاصه ضرایب رگرسیون پیش‌بینی اثربخشی معلم (N=۳۳۱).....	۱۵۳
جدول شماره ۸-۴: خلاصه تحلیل رگرسیون چند متغیره.....	۱۵۵
جدول شماره ۸-۴: خلاصه تحلیل رگرسیون چند متغیره.....	۱۵۵

فهرست اشکال و نمودارها

- نمودار شماره ۱-۲: خامسگاه نژاد و یکم های مدیریت کلاس (عالی و امین یزدی، ۱۳۸۸: ۱۱۶)..... ۸۳
- شکل ۲-۲: روابط انتظارات و نیازها ۹۶
- شکل ۱-۴: نمودار ستونی توزیع شرکت ۱۴۶
- شکل ۲-۴: نمودار ستونی توزیع شرکت کنندگان ۱۴۷
- شکل ۳-۴: نمودار ستونی توزیع شرکت کنندگان در متغیر سطح سمن ۱۴۸
- شکل ۴-۴: نمودار ستونی توزیع شرکت کنندگان در متغیر سابقه خدمت ۱۴۹

چکین

هدف این تحقیق مشخص کردن بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی معلم و سبک مدیریت کلاس درس با اثربخشی معلم در مدارس ابتدایی شهرستان ایرانشهر بوده است. روش مورد استفاده در این پژوهش پیمایشی به شیوه همبستگی و نمونه مورد بررسی ۳۳۱ نفر از معلمان زن و مرد دوره ابتدایی شهرستان ایرانشهر می‌باشد. نمونه‌گیری به شیوه تصادفی طبقه‌ای بر اساس جنسیت صورت گرفت. برای گردآوری اطلاعات از پرسشنامه ۶۰ ماده‌ای ویژگی‌های شخصیتی نئو کاستاکس (۱۹۹۰)، پرسشنامه ۲۵ ماده‌ای سبک‌های مدیریت کلاس عالی و امین یزدی (۱۳۸۸) و پرسشنامه ۲۱ ماده‌ای اثربخشی معلم چو (۲۰۰۷) استفاده شد. یافته‌های رگرسیون گام به گام نشان داد که در گام اول سبک مدیریت آموزشی نقش مثبت و معناداری در پیش‌بینی اثربخشی معلم داشت. در گام دوم صفت شخصیتی توافق نیز نقش منفی و معناداری در پیش‌بینی اثربخشی معلم دارد. در گام سوم علاوه بر سبک مدیریت آموزشی و صفت شخصیتی توافق، صفت شخصیتی سودگی به تجربه نیز نقش مثبت و معناداری در پیش‌بینی اثربخشی معلم دارد. همچنین بین ویژگی‌های شخصیتی، سبک مدیریت و اثربخشی معلمان زن و مرد تفاوت معنی‌داری وجود دارد. بین ویژگی‌های شخصیتی، سبک مدیریت و اثربخشی معلمان بر حسب سطح تحصیلات آن‌ها تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های شخصیتی، سبک مدیریت، اثربخشی معلم، عشق معلم